

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Pirmasis lietuvių darbininkų mėnesinis žurnalas.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo organas.

"Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879"

Metai 1.

1917 m. Kovo - March mėn.

No 3. (6.)

Mes norime duonos, o ne karo!

Jungtinės Valstijos šuoliais rengiasi į karą, ir buržuazijos moters su savo vyrais šaukia prie rengimosi "apsiginti". Bet pastaruoju laiku ir darbininkės pradėda judėti, slėgiamos savo sunkios naštos. Kada maisto produktų kainos pakilo iki augščiausio laipsnio ir da galo nesimato, kiek daugiau pakils, moters, negalėdamos bepanėsti savo vargų naštos, negalėdamos toliau ramiai bežiurėti į savo badaujančius kudikius, netekusios kantrybės, pradėjo kelti ir savo balsą.

New Yorke vasario 20 d. susirinko tukstantinė moterų minia su kudikiais ant rankų pas City Hall, šaukdamos: "Mes norime duonos, mūsų kudikiai badauja ir tt." Žinoma, tuoj pribuvo ir policija "malšinti maištininkų". Daugelis likosi areštuota, bet likusios neatsitraukė iš kovos lauko, šaukia mitingus ir siunčia protestus prieš nežmonišką pabrangimą. New Yorke ir apylinkėse jau paskelbė augstoms kainoms boikotą. Taip yra ir kituose miestuose. Tiesa, kartais tas boikotas ir nelabai tinkamai yra praktikuojama, kaip antai, negerai yra laistyti keroninu maisto produktai ir kiti panašūs įrankiai vartoti. Mes ne tiek turime kovot su mažaisiais biznieriais, kiek su didžiųjų trustu. Sandėliai pilni prikrauti mėsos, kiaušinių, bulvių ir kitokių produktų. Javai, kiek yra galima, gabenami į Europą, o mums lieka tik badas kęsti.

Draugės darbininkės, kol da nevėlu, nesnauskime, eikime ir mes į kovos lauką. Šiandien ar rytoj ir mūsų vyrai gali but pašaukti "ginti tėvynės". Kas tuomet mums liksis daryt? Tada, žinoma, maisto produktai da labiau pabrangs, ir jei-

gu jau dabar motinos yra priverstos maityt savo kudikius vien tik juoda kava ir duona, tai, karui kilus, nė tas nebus galima įpirkti. Mes matome, prie ko karas jau privėdė Europą, kur kraujo ir ašarų upeliai teka. Pas mus ir tas pats bus. Buržuazinės sufragistės jau pasizadėjo amunicijos trustui, kad, karui kilus, jos stengsiąsi prie amunicijos dirbimo į vyrų vietas pristatyt moterų (tik, žinoma, jos pačios ten neis dirbt). Reiškia, vyrai darbininkai tada bus varomi skerstis su kitos šalies tokiais pat darbininkais, o moters jų vietas turės užimt fabrikuose. Ir delko skerstis? Delto, kad da daugiau rinkų ir žemių užgriebus ir kad amunicijos trustui ir kitiems da didesnius turtus sukrovus.

Ar mes, moters, galime į tas rengiamas skerdynes ramiai žiurėti? Ar mes ramiai atiduosime savo vyrus, brolius bei sunus žudyti del dolerio, o pačios likę da didesnę naštą vilksime, kaip dabar Europos darbininkės velka? Ne, draugės!

Jei jau verstų mūsų vyrus mirti del kapitalistų kišenių, tai geriau mirkime sykiu su jais už darbininkų laisvę, už savo geresnę ir šviesesnę ateitį. Mes esame darbininkės, tai ir turime but ištikimos darbininkų klesai, nes karas tik kapitalistams neša aukso laikus, o darbininkams didžiausią pragaištį. Netik darbininkai turės žuti karo metu, bet ir po karo per kelias gentkartes karo našta gulės ant darbininkų pečių. Jokio reikalo neturi Amerikos darbininkai kištis į Europos ugnį. Jeigu karas reikalingas amunicijos trustui, tai tegul patįs į jį ir eina, tegul patįs atsako už paskandintus laivus, o negruda darbininkus liet. tokių jau nekaltų darbininkų kraują.

Stengkimės, kiek galint, neleisti šiai šaliai įsitraukti į karą. Tegul mūsų Liet. Mot. Progr. Sumo kuopos šiuo momentu darbuojasi, kiek galėdamos. Šaukite protesto mitingus, rengkite demonstracijas, siųskite prezidentui ir kongresma-

nams protesto rezoliucijas prieš karą ir maisto pabrangimą. Juo mes savo balsą daugiau pakelsime, juo didesnes spėkas sutrauksime į kruvą, juo daugiau prisidėsime prie karo sustabdymo.
K. Petrikenė.

PROTESTAI PRIEŠ KARĄ

DRAUGĖS, Į KOVĄ SYKIU SU VYRAIS!

Karas jau laiko rankas ištiesęs, jau pasiryžęs mūsų paskutinę pasaulio dalį smaugti. Diplomatiniai ryšiai su Vokietija jau pertraukti. Ar jūs žinote, ką tai reiškia? Tai reiškia, kad ta spėka, kuri gali apskelbti karą šiandien arba rytoj, palikta mūsų prezidentui Wilsonui arba kongresui. Dar ne viskas, kongresas gali tokius įstatymus išleisti, kad galės įtraukti į karo narsus visus vyrus nuo 18 iki 45 metų amžiaus. Kai tik bus karas paskelbtas, tuoj uždės cenzurą ant visų darbininkų laikraščių, uždraus viešus mitingus, ir mes nebegalėsime išreikšti savo nuomonės kaslink karo, nebegalėsime agituoti prieš karą. Ir jei kas išdrįs kalbėti prieš karą, tuoj tą gali sušaudyti, arba į kalėjimą įkišti. Ir jūs žinote, ne tik vyrai kenčia per karą, bet sykiu ir moters. Tiktai pažvelgkite, kiek Europos moters kenčia: atima nuo jų vyrus ir jų sunus, o jas pačias varo iš namų ir, kaip gyvulius, veja į laukus dirbti ir į dirbtuves, ir jos turi atlikti tą darbą, kurį tik vyrai pirmiau atlikdavo. Draugės, taip ir čia, Amerikoje, bus, jei iškils karas. Ir mūsų moteris ne mažiau nukentės. Tad kas palieka mums dabar daryti? Pakol dar neapskelbtas karas, pakol mūsų burnos dar neužčiauptos, tad nesnauskime, bet rengkime protestus, prieš karą, rengkime prakalbas, primkime rezoliucijas prieš karą ir kur tik eisime, visur agituokime prieš karą. Šaukime visu balsu: "Šalin karą! Mes nenorime skerdynių, nenorime likti karo nuotakos, nenorime, kad jie ardytų mūsų šeimynas! Mes neleisime, kad jie žudytų mūsų sunus, mūsų vyrus!" Kapitalo bernai šaukia, kad reikia ginti tėvynę, mūsų "tautos turtą", bet nė vienas iš jų neina ir negina. Jei ponai Schwabai, Rockefelleriai, Vanderbiltai ir kiti nori apginti savo turtą, tai lai patys eina sau galą darytis, o nestumia mus, darbininkes ir darbininkus, į tas skerdynes dėl jų kišenių. Mes neturime jokio turto ginti, ir mes neisime ir nežudysime vienas kito.

L. M. P. S. Pild. Kom. sekr. A. J-čienė.

L. M. P. S. PIL. KOM-TO PROTESTAS.

L. M. P. S. A. Pild. Kom. pasiuntė sekančią rezoliuciją prezidentui Wilsonui 8 d. vasario, 1917. Woodrow Wilson, President of the United States of America, Washington, D. C.

Realizing that the decision which you are called upon to make is of such a momentous importance and the press does not in this instance represent the views of the majority of the people, or public opinion, we urge you to resist the influence that would draw us into the most horrible war.

If we are drawn into this war, it will not be for defence, but to protect the profit of profit-seekers, those who would make their money out of the misfortune of the warring nations. There is more honor to be gained by being the foremost nation working for peace than one being embroiled in a quarrel that is not its own. We believe that the act responsible for this war crisis was not intentionally directed against the United States, but only as a step of the last resort, by a desperate nation, for her own protection, and also we believe, that Germany does not want to war against us.

We look forward to you, Mr. President, to keep us out of war, and we urge that a complete embargo be placed upon all shipments of whatsoever kind from the United States to any and all belligerent countries. By this means the United States will not help to kill, in cold blood, millions of our fellow human beings. At the same time it will decrease the high cost of living among our own masses, the people of the United States.

The Executive Committee of the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America, representing forty Organizations.

Executive Committee:

E. Bekampienė, O Budveičiūtė, M. Jukeliene, M. Baltuškiene, A. Jurevičienė.

CHICAGOS PROTESTAS.

Vasario 11 d. Progr. Lietuvių Moterų Susivienijimo 9-oji kuopa Columbia svetainėje Chicagoje, per savo prakalbas, vienbalsiai priėmė sekamą rezoliuciją:

“Susirinkimas griežtai protestuoja prieš Amerikos plutokratų (pinigių) mėginimus įvelt šią šalį į karą su Vokietija.

“Gana jau to kraujo liejimo, kuris tęsiasi Europoje per pustrėčių metų! Gana nekaltų žmonių gyvasčių žudymo ir našlių ir našlaičių ašarų! Traukt dabar į tas skerdynes da ir šią šalį būtų didžiausia beprotybė ir nusidėjimas.

“Amerikos darbo žmonės neturi jokio reikalo aukaut savo gyvastis už amunicijos fabrikantų, maisto spekuliantų ir kitų godžių lobininkų pelnus. Tie lobininkai visuomet skriaudė ir engė čionai darbininkus; jie badu marino Amerikos beturčius, išgabendami maistą kariaujančioms valstybėms. Tad tegul jie patį dabar ir eina mūštis su kaizerio tarnais, kurie nori užkirst kelią jų prekėms į Europą—bet ne darbininkus siunčia į mirties nasrus.

“Amerikos ir Vokietijos darbininkams nėra jokios priežasties žudyties vieniems kitus. Visų šalių darbininkų reikalai yra vienodi; visus juos kruvinai išnaudoja besotis kapitalas. Todėl jie išvien turi kovot prieš savo išnaudotojus ir šių dienų išnaudojimo sistemą (tvarką).

“Susirinkimas pasmerkia dzingoistus ir jų spaudą, kurie po “patriotizmo” priedanga kursto karo liepsną. Susirinkimas pasmerkia ir tuos valdžios ir plėšriojo kapitalo pataikunus, kurie “piliečio pareiga” stato pritarimą karingajai kapitalo atstovų politikai.

“Musų pareiga, kaip šios šalies piliečių, yra ne pataikaut pragaištingai valdžios politikai, bet visa energija kelt savo balsą prieš ją. Tegul prezidentas, tegul kongresas, tegul visa kapitalistų klesa išgirsta, kad Jungt. Valstijų darbininkai—vyrai ir moters—yra priešingi karui!

“Darbo žmonės reikalauja taikos.

“Šalin broliždingų skerdynių kurstytojai!

“Tegyvuoja tarptautinis darbininkų solidarumas!

Kiti protestai.

Be minimų šitam num. protesto mitingų ir rezoliucijų da priėmė jas šios Susi-mo kuopos: Brooklyno 1 kp., Fitchburgo 34 kp., Montello 22 kp., Chicagos 29 kp. sušauktuose mitinguose ir kt.

KARAS IR SUFRAGISTES

Kaip tik prasidėjo kalbos apie karą, tuoj Amerikos sufragistės parodė didžiausį patriotizmą. Kad taip yra tai matysime iš žemiau talpinamo straipsnelio.

Tukstančiai Amerikos moterų daugiau, negu penkiosdešimtys metų, sudarė tvirtą, nesulaužomą frontą kovoj del lygių teisių. Tą spėką jos sudarė ačiu jų pasišventimui savo idėjai ir atsidavimui. Kiekvieną asmenį įsitikinimą jos skaitė antraeilu dalyku, prieš vieną didį reikalavimą, reikalavimą lygių teisių arba sufragizmo. Moteris respublikonės, demokratės, net ir socialistės, atidėjo savo politines pažvalgas ir susivienijo, kad sutartyje dirbus politinėms moterų teisėms iškovoti. Jų didžioji organizacija ir pilniausias solidarumas susilaukė parėmimo ir simpatijos nevien nuo asmenų ir draugijų, bet ir nuo laikraščių, kurie net buvo priešingi jų reikalavimams. Jos, kaip viena, atmetė kiekvieną partijinį ar kitokį reikalą prieš vieną bendrą obalsį — Moterų Teisės. Ir kas galėjo svajoti apie pasidalinimą jų nuomonių?

Bet pasidalinimas jau įvyko; jį atnešė vienintėlis dalykas, kuris tik ir galėjo tą padaryti — tai siaubunas karas, kuris įsiskverbė jų tarpan. Kaip tik buvo pajaustas tas jo nuodingas besiaršinimas, tuoj apsiereiškė jų eilėse netvarką ir pilniausia suirutė. Tą, ko nei svarbiausias nuomonių skirtumas negalėjo padaryti, “patriotizmo” dvasia padarė. Sufragistinio judėjimo neleistina pakeisti niekuo kitu, kaip tik gavimu balsavimo teisių moterims. Net pastarieji šalies rinkimai, kur taip daug buvo susikirtimų, to nepadarė, o dabar, dabar tas pakeista “patriotizmu”. Jų vadovės rimtai apreiškė, kad istorinis obalsis “Sufragizmas pirmiausias”, tapo pakeistas “Patriotizmas pirmiausias”.

Ar gudrios politikierės, kurios vadovauja Amerikos sufragisčių judėjime, tai daro politiniais tikslais, kaip kad daro už jurių jų sesė p. Pankhurst, mums nesvarbu, bet svarbu tai, kad tik pirmą kart čion įvyko skilimas moterų tarpe, ir viltis įvykdinti solidarumą ateityje, ačiu kuriam daug kas tapo atsieкта, jau veik negalimas.

Kokį naikinimo darbą karinė dvasia gali padaryti, galime spręsti, kad ir iš histerinio sufragisčių pranešimo apie Kongresinę Uniją, kuriamė maldaujama moterų nesidėti jon vien delto, kad ji, ta Kongresinė Unija, nenusileidžianti

patriotiniui upui. Maldauja nesidėti bent iki po būsimą suvaziavimą, kuris turės įvykti kitą mėnesį ir nustatyti sau politinius kelius ateičiai.

Taip, tas tvirtasis obalsis "Sufragizmas pirmiausia", paputęs kariniui vėjui, tapo perplėstas pusiau: vienoj pusėj mes skaitom: "Taika pirmiausia", o ant kitos: "Karinė tarnyba pirmiausia".

Tai matote, ką padaro karas. Jis pudo žydinčias progreso gėles tada, kada jau jos rengiasi nešti vaisius. Net jau pabudę ir susiorganizavę šalies moteris negali atsilaikyti prieš tą ardyumą. Ir kaip matyt, pirmą kartą Amerikos moterims prisieis susitikti kovos lauke.

(Iš "New York Call".)

Vertė A. Petrika.

MUSŲ ŽODIS.

Įvyko tai, ką "Mot. Balso" redakcija permatė ir seniai nurodė savo draugėms: kadangi ir tarp moterų yra tie patys klesiniai prieštaravimai, kaip ir tarp vyrų, delto ir jos visos negali eiti tuo pačiu keliu ir tilpti vienoj organizacijoje. Jau seniai mes matėme daugelį buržuazinių sufragisčių darbuojantis republikonų ar demokratų partijose ir jų kandidatus remiant. Kai-kam to da nepakako, kad padarius išvadą, jog darbininkų moterims ne pakeliui su buržuazijos moterimis, dargi kovojant dėl lygių politikos teisių. Dabar tai da aiškiau pasirodė: buržuazinės moters kaip ir jų vyrai, broliai ir tėvai, be mažų išėmimų, pasirodė karo šalininkės, jė garbintojos; darbininkų moters — priešininkės. Pasirodė tai, apie ką mes praėjusiam numeryje rašėme. Musų nuomone, kitaip ir buti negalėjo. Ir mums labai keista skaityt kątik paduotąjį straipsnelį iš socialistų dienraščio "New York Call", kuris to nesupranta, ir labai apgailėstauja įvykusį sufragisčių skylimą. Mes sakome: gaila, kad seniau neįvyko tas skylimas; gaila, kad seniau darbininkės moters nepamatė, kokia gili prapultis jas skiria nuo buržuazijos moterų, ir neįsteigė savo atskiros, visiškai nepriklausomos nuo buržuazijos moterų, organizacijos; gaila, kad ir daugelis Amerikos socialistų to nesuprato ir ikišiol da mano, kad buržuazinių sufragisčių organizacijoje galėjusios tilpti ir darbininkų moters, ir net socialistės. Mes džiaugtumės, kad bent dabar darbininkės moters, kovodamos dėl politikos teisių įgijimo, atsistotų tvirtais klesų kovos pamatais, kad jos kovotų dėl sau tinkamų įstatymų ir teisių įgijimo, o neitų į talką buržuazijos moterims; mes džiaugtumės, kad proletarės moters įsisteigtų savarankę organizaciją ir ieškotų

talkininkų darbininkų organizacijose ir Socialistų Partijoje, o ne buržuazinėse organizacijose.

O motin gamta!

O, motin gamta,
Aš tavęs klausiu:
Ar ilgai gyvesiu,
Vargų suremta?

Sakyk man, o motin,
Kam skyrei taip vargti,
Sunkiausią nešt našta,
Liudėti ir verkti?

Kur neisiu, vis liudna,
Visur neramu,
Nėra kas paguostų
Bent brolio žodžiu.

Eastono Vargdienė.

E, seses!...

O laiks, kad saulė iš augštybės
Apšviest' tamsos miglas,
O laikas, sesės, jau liuosybės
Ir jums taisyt gaidas.

Gana jau ašarą bebraukti,
Prie verkiančių stygų,
Juk ar nematot, kad jau broliams
Kovoj stinga iėgų.

Užtraukit, sesės, susispietę
Naujas kovos dainas,
Gana mums skurdą glamonėti,
Keikt kruvinas dienas.

Pažvelgkit į Europos tolj,
Kiek daug jaunų kapų:
Tai brolis žudo savo brolj,
Dėl saujos pinigų!

* * * *

Dangaus nelaukime malonės,
Turtuoliai neateis talkon;
Bendra spēka, o darbo žmonės,
Visi išeikime kovon!

Rankas sunėrę, moters, vyrai,
Pertraukim pančius vergijos;
Tuomet tai ir poeto muza
Kitokią giesmę uždainuos.

25. II. 17.

Vardunas.

K L A M P Y N Ē

(Pradžia "Mot. Bal." NN 1 ir 2.)

Beauštant sujudo namiškiai apie gyvolius ruoštis, moters pusryčius kaisti: reikia anksti ant šliubo išleisti, nes klebonas žadėjo su mišiomis palaukti. Mergaitės pasklido prausties, šukuoties. Svotai taip-pat prausiasi. Susiėjo kelios sodiškių bobelės, padėjo pusryčius, kaitinto alaus; susodino už stalo: jaunuosius, svočia, pamerges ir svotus, kurie važiuos į bažnyčią.

Iš jaunuomenės kas kando, kas ne, kas gėrė po truputį. Jaunieji nieko—ant tuščios važiuo.

Tuoj išsklido mergaitės rėdyties, svotai—kinkyties. Beveizint vežimai suvažiuo į kiemą.

Tuoj bobos trobos gale paklojo kilimą, susodino tėvus ant suolo. Jaunieji prieš tėvus priklaupė, tėvai paržegnojo, palaimino.

Jaunoji verkdamą bučiavo tėvams rankas, bučiavo visas seseris ir visas mergaites; o tos dainuoja, muzika pritaria:

Sudievu rutoms ir lelijoms!

Sudievu mano jaunoms dienelems!

Dainuodami, muzikantai grieždami išlydėjo į kiemą. Visų-pirma svočios arkliai—Praniukas važnyčiojo. Įsisėdo svočia, jaunoji, šaukia dar Marelę. Bet Kostantas, pagrobęs Marę, nusilakino.

Seserį turi brolis vežti—sušuko jaunas:—Svočiai vežti priguli...

Ar tu žmogus ginčysies su tokiu!

Šoko jaunas į svočios vežimą. Kostanto arklys—nenuturimas, brikelė spindanti ir skambalas, lygu varpas. Marelė vėlek, kaip ant mielių, auga.

Kostantas važiuodamąs, kiek Marelei pripasakojo, kiek prisigyrė, nė ant jaučio kailio nesurašytum. Kaip Amerikoje ant dviejų fabrikų kirpėju buvęs, šimtus uždėjęs, paskui įsisteigęs savo "šapą", siuvėjęs samdęs, darbininkus, dešimtį mašinų pastatęs, pats tik kirpęs ir prižiūrėjęs, tukstančius uždėjęs, į Amerikos bankus sudėjęs penkis tukstančius, šešis parsivežęs.

—Oi, užiau aš Amerikoje—pasakojo—po balius, teatrų, piknikus, po parkus... Kaip užvesiu smuiką ant steičiaus arba spyčių išrėšiu,—visi išsizioja!.. Visi mane mylėjo, ant rankų nešiojo, o pinigai į kešenes upėmis plaukė. Užsimaniau apsivesti, bet mergaitės Amerikoje... nors visos mylėjo ir apie mane šokinėjo, nė vienos ne-

radau po širdies... Ne by kokia man tepatinka... Šit, kad tokią buč' radęs!—apsikabinęs prispaudė Marelę—nė ištolo bučiau nevažiavęs iš Amerikos. Bet ir čia aš nenuleisiu nosies, oho, pamatysi! Pirksiu kokiame mieste kur gerus, didelius namus ir vėl įsisteigsiu "šapą". Čia, kaip matyti, nė vieno nėra doru siuvėjo, tik vėdarų kriaučiai. Koks čia pasiuvimas drabužių! Juokai! Kaip aš, po savam sukirpęs, amerikoniškai imsiu siuti, nepziosiu darbo, gerą biznį padarysiu.. Reikės ir mašinų, ir pagelbininkų... o svarbiausia reikia šeimininkės... Kad čia truktų, plyštų, tuoj po Kalėdų turiu apsivesti... Patinkamą radęs—prisi- lenkęs kalbėjo—nepaleisiu iš nagų... Aš ne prastas muzikas ir mano pati bus poni: aukso žiedeliais piršteliu apmaustysiu, šilkais, pliušais, aksomais apsiudinsiu. Kad aš pamatytčiau savo pačiuot bulbes besuktant, ar beravėjant ar bentkokią prastą darbą bedirbant, turbūt, numirčiau ant vietos...

—Taip ir tam lygiai visu keliu nuvažiuojant ir parvažiuojant Marelei kala ir zalatija, dargi prašo jos vadinti save tiesiai Kostučiu.

Marelė, nors kai-kurių jo žodžių nesupranta, bet noriai klausosi ir į galvą dedasi. Kiekvienas jo žodelis širdį jai glosto. Čia po širdies vaikiną—džiaugiasi—Tautkus šlamštas prieš jį.

Bažnyčioje, einant prie krotų, Kostutis šnipštelėjo:

—Netrukus ir mudu taip maršuosim.

Marę, rodos, karštu vandeniu perpylė. Raudona, kaip žarija, o širdis tvaksi, tvaksi.

—Mat, ištikrųjų patinku—jai dingtelėjo. Pagrįžus po šliubo, arbatą geriant, valgant ar šokant, Kostantas įsikibęs į Marelę. Bešokant, kur patogiau, tankiai savo uselius prispaudžia jai prie kaktos ar skruosto. O jo sugebėjimas visokių šokių išvedžioti, visokių štukų pridaryti, visus klaginti, senius išjuokinti, o vis gražiai mandagai, dailiai. Kitos pamergės ėmė šnairuoti, kad patį šaunųjų svotą ir muzikantą Marę pasiverzė. Motina, pasisodinusį Marę šale savęs, ėmė patyliais rokuoti:

—Ko tu taip lendi prie to muzikanto? Mergos pyksta, bobos tuoj ims pirštais badyti... Ne-grauz vaikį gainties...

—Ar aš lendu? Jis manęs nepaleidžia—teisi-

nosi Marelė ir ėmė patyliais motinai klostyti, kaip jis jai sako ir kiek pinigų turįs... Motinai dinktelėjo, jog už tiek pinigų galėtų tris Tautkaus žemės nupirkti...

—O ar tau tinka toks juodas?—paklausė juokdamos.

—Begalo tinka...—atsitraukdama patyliais Marė pasakė.

* * * *

Ant pavakarės pradėjo svočia savo pietus dėti. Apkrovė stalus visokios mėsos: kumpių, dešrų, žąsų keptų, ančių, veršienos, paršienos, pyrago bulkomis, kaip duonos kepalais, sviesto, surio, degtinės raudonos buteliais, alaus užbonais apstatė. Kviatė prie pietų visus jaunuosius svečius ir tėvus, svotus, pamerges ir muzikantus: apsėdo trys stalai veselninkų.

Svočia visus kviečia valgyti, ragino gerti; svočios vyras taipgi žiuri svečių, pats užsiversdamas rodo, kaip reikia iki dugno gerti. O labiausiai sukasi Marelė. Ant mėlynos suknelės, baltais kreizais apsiuvinėtos, baltą kreizuotą žiurkštelį prisijuosus, motinai padėda, sukasi, žiuri ant stalo, ko pritruko,—tuoj pristato, visus ragina, vaišina. Pagavęs kas ją, už rankos traukia prie stalo, prašo užgerti... Ta visiems mandagi, laksto, sukasi, ragina, paduoda. Aplink stalus vien tik girdėti:

—Svočiute! Svočiute! Svočiute!

Privalgydino, prigirdė svočia visus, nė pas pečių vaikų, piemenų, neužmiršo—pyrago riekelėmis, mėsos šmotais apdalino, alumi pagirdė.

Visur kalbos, juokai užia, visi patenkinti, smagūs; kai-kurie net svyrudami keliasi nuo stalo.

Sukilus nuo stalo, svotai, Kostanto pakurstyti, tuoj pastatė kedę asloje, ant tos pasodino svočią ir apkibę kėlė į augštą: “uria! svočią, uria!”—reiškia dėkavojo už pietus.

Svočia juokdamos atsikratė. Tuoj į jos vietą pasodino vyrą, kilnojo “uria!” O tas savo giesmė varo:

—Oha, veselia,

Jaučio koja—večeria...

Išsijuokė visi, išsiklegėjo. Tuoj ant kitos kedės iškėlė svočiutę, šaukdami “uria!”, aplink visą triobą apnešė. Vis tai Kostanto sumanymas. Visi juokiasi, iš džiaugsmo delnomis plėškina. Marelė, kaip ugnyje, dega, jos akelės žiba.

Po valandos nurimus svotai kviečia ant savo čėsnies jaunuosius, svočią, jos vyrą, jaunosios tėvus, svočiutę ir visas pamerges. Susodino.

Stalą apstatė butelių buteliais ir buteliukais... Koten nebuvo—saldžios ir karčios, raudonos ir baltos, arako ir vyno... O cukrinių netik torielius, bet visas kruvas ant stalo pripylė.

Girdo, ragina, pila, kiek tik kam betelpa. Užteko ir boboms pasieniais, ir vyrams ir muzikantams. Visi raudoni užkaitę, net akįs baltos, bučiuojasi myluojasi, o čia kojos krypsta, liežuvius klumpa.

—A pasiuto?... del Dievo meilės... Atstok po vėlniais... Gerk geruoju, o ne—už apyaklės... Muzikantai, rupuz...

—Amerikantai maladec!...—iš klegėsio, iš trukšmo atskiri žodžiai girdėties.

Kostantas dabar drąsiai įsispraudęs tarpe Marelės ir jos motinos. Vienai rankas bučiuoja, laizo, kitą apsikabinęs myluoja, ragina gerti, o cukrinius tiesiai į dantis kiša. Tokios vaišės nusitęsė iki pat gaidžių.

* * * *

Muzikantai privaišinti ėmėsi savo darbo, bet kažin-kas nesiseka. Smuikos, klnetos neklauso, nesavo balsais kvarkia. Šokėjams irgi neįeina į madą—kojos pinasi.

Šeiminkas, nieko nelaukdamas, ėmė šiaudų kulus į vidų vilkti. Stalus išnešė į priangį. Veselninkai ėmė šiaudus kulti, spardyti, kreikti po aslą, drančyties. Jaunoji inėšė glėbį paklodžių, priegalvių, kerčioje paklojo, dvi priegalves padėjo, pataisė mergaitėms. Vyras antrame pasienyje patįs pasiklos.

Kaimynai, artimieji išvaikščiojo namo; sodiškės pamergės išėjo, dargi ir po svotą nusivedė; nakvojančių praretėjo.

Mergaitės sukrito į šiaudus, nes galva sukasi ir kojos nebeklauso. Marelė gulėsi į pat kerčią. Vyras vis nenugula; tai priegalvę kam ištraukia, tai batą numauna, tai kokią štuką iškerta. Taisosi gulti ir muzikantai, maunasi batus. Kostantas, atsiminęs, ėmė mergaites šaukti:

—Mergaitės, panaitės, nusiauokit kojas, nusiaukit baziukus! Nuveržę kojeles—nebepašoksit... duokit numausiu.

Šoko prie mergaičių kojų. Kitos nesidavė mauti, kreikštėsi, pačios mōvė. Marelės nauji penkiarubliniai bačiuikai,—kodel neduoti? Atkišo koją. Kostantas numovė vieną ir antrą, pakėlęs bačiuikus, pasukinėjo, pakšt, į padą, pabučiavo—“caca kojytės!”

—Neberasit ryto tų cacų—prasijuokė kaži-kas.

—Šiukštu man!—pagrasino Kostantas.—Nevalia vogti, nė slapstyti... Kvailių papročiai. Pas

mus, Amerikoj, to nėra... Kas ką padarys, man atsakys. Nebijokit!

Pamažu nutilo. Visi greit sumigo. Užmigo ir Marė, bet ne kažin-kaip miegojo: maišėsi ir maišėsi visokie sapnai: tai padangėmis laksto, tai vandenyje braido, po pievas, po krumus lakstė, šunys užpuola. O vis ir visur su Kostantu sykiu. Atsibus ir vėl užmigs, su juomi ir su juomi maišosi. Rodos, neilgai temiegojo—praveria akis—jau išaušusi. Galvą pakėlusi, žiuri—dar ir Kostanto galva, netol durų juoduoja. Mergaitės pašokusios visos išbėgo. Girdžia: muzikantai pas klėtį griežia, apie duris braizosi, baldosi, jaunosius kelia.

Jaunasis, atidaręs klėtis duris, muzikantams įpylė degtinės. Tie, po porą stikelių prariję, nusiramino. Viduryje visi sukilo, šiaudus išvalė, vėl prasidėjo tas pats darbas—gerti, valgyti, šokti, dainuoti.

O tas Kostutis, kaip tik gyvasis sidabras: visur pirmasis, visur jo pilna. Kaip jis sugeba visiems įtikti, visus išlaginti, prisimeilinti,—labiau Marės tetušiams: tai žodelį tars, papierosą tėveliui pakiš, motinėlei į rankelę pakštelės, visokias štukas išrodys, visus išjuokins, išklepins, po valandėlę pagrieš, ir vėl nuo Simulio išsipirks šokti. Tuoj pagrobs Marelę, o tos visa doma į jį atkreipta, akis ir širdis padėta.

Per dieną, pauzę, pagėrę, svečiai tolimesnieji ant vakaro ėmė ant namų ruošties. Marės motina skraidina kinkyties, Marei liepia taisyties, o čia jaunimas, kaip ant ginčo, pašėlo šokti, duoda garo, net žemė dreba. Šokis po šokio—nė galo nėra.

Motina ir geruoju ir piktuoju vadina namo važiuoti:

—Kas tie namsargiai—piemuo ir mergaitė. Su vėzdu gal kas išginti ir klėtį apkraustyti...—rupinos.

Jaunieji ir tėvai prašo dar pasilikti. Tėvas dar abejoję, bet motina užsispyrė: ne ir ne. Kažikas priminė, kad Marijona pasiliktų: kaip išveš, mažai šokėjų beliks... Pritarė visi. Apstoję svotai, ėmė melsti, prašyti, o jau Kostantas net priklaupęs tėveliui rankeles bučiuoti—meldžia Marytės neišvežti... Ji visos veselios žvaigždė, visos širdis, be jos nebegalima veselį betęsti. Jos nebeliks—viskas užges. Prisidėjo ir jaunasis, Muzikantai dar nakvos—prašo palikti ir Praniuką. Po veselios pats prižada į namus parvežti.

Davėsi tėvai pargloboti—paliko vaikus, vieni išvažiavo. Kiti tolimesnieji svečiai taipgi išva-

žinėjo. Liko tik jaunuomenė, ir tie ne visi. Šoko, trenkė iki pat išvakarių, kol tik šiaudai nepasirodė į vidų.

Pavargę, apsvaigę muzikantai, taisėsi gulti. Mortė vedėsi Marelę į lovą kamaroje, bet Kostutis užsišokęs aiškino, jog negalima vietos mainyti: kame sykį miegojo, ir kitą naktį turi ten gulti, nes lovoje velniukai prisisapnuosią.

Sugulė jaunosios seseris ir Marelė į pat kerčią ant šiaudų. Antrame pasienyje vyrai. Visi įkaušę, tuoj ėmė knarkti. Marelė vakar naktį nesmagiai temiegojo, o šianaktį nė akių nesudėjo. Per kiaurą naktį su Kostučiu susiglaudę persėdėjo.

Dabar galutinai jau nutarė, jog Kostutis per Kalėdas pribus pas Marelę ir tuojaus paduos užsakus.

Tikrai prižadėjo, žegnojosi ir visokias prisiegas darė. Dargi žadėjo pirma ir netrukus laišką parašyti: pranešti kame ir kokius namus nusipirks.

Sušilę triboje, vaikščiojo po lauką prasivėdinti. Naktis graži mėnesiena, oras šiltas... Tokios nakties visą amžių neužmirš... Besišnekant, besimalonėjant, išaušo, visi sukilo. Marelei kažiko ant širdies gaudu pasidarė, ašaros ėmė veržties. Nenorėdama parodyti, nubėgo prausties, sykiu graudžiai apsverkė.

Po pusryčių pakinkė arklius muzikantams išvežti. Kostantas taisosi važiuoti.

Marė iki pat vežimo išlydėjo, meilydama, dar nors vieną saldų žodelį nuo Kostučio išgirsti; bet tas, šaltai, amerikoniškai, kepurę tik pakylėjęs, "gutbai" pasakęs, atsisveikinęs nuvažiavo.

* * * *

Marelė, kaip musę kandusi, paliko.

Parvažiavusi namo Marelė vietos sau neberanda. Begaliniai jai ilgu. Ką nedirbs, kur neis, vis Kostutis akyse. Tėvas iš valsčiaus pareina—jai širdis plaka, bėne parneša laišką? Naktimis užmigti negali. Rokuoja iki kalėdų savaites; išroka vo jau ir dienas,—laiško vis nėra. Kartais neramumas pašoka: o gal Kostutis pameluoti? Bet ne! niekaip to nepadarys, turi savo prižadus išpildyti... Mokyta, apsišvietęs žmogus, nelaužys savo žodžio... Vis nusiramina.

Taip besiilgdama Kostučio, belaukdama kalėdų, sublogo, išbalė, nuliudo. Sykį motina ėmė barties:

—Ko tu taip įsidomėjai į tą vaikį? Į ką tu pavirtai?.. nei į žmogų nepanaši, lygu giltinė...

Bene tiek saulės, kiek pro langą? Ne tas-bus kitas...

Marė raminama apsipylė ašaromis, pasikukčiodama ėmė verkti. Motina rankas uzlaužė, Dievo vardą sušuko.

Nuo to sykió ne viena Marė, bet ir motina tankiai apsiverkė... Bet vis dar kalėdų laukia. Marė tvirtai tikėjo Kostučio prizadams, prisiegos žodžiams, motina tik dusavo, galvą lingavo.

(Galas kitam num.)

Zemaitė.

KRIKŠČIONIŲ PAŽIUROS Į ŠEIMYNĄ

(Tai yra ištrauka iš didelio rašinio, atsiųsto L. M. P. S-ui Britanijos Liet. Moterų Darbininkių Draugijos).

Pirmųjų krikščionių uždavinys buvo pirmiausia skelbt "Dievo karaliją". Jie bendrai vartojo "Dievo dovanas", savo nuosavybės nepripažino—buvo komunistai.

"Apaštalu Darbų" antrame skyriuj, 44-45 punkte skaitom: "Taipogi visi, kurie tikėjo, buvo drauge ir visa turėjo išvieno. Lobį ir turtus jie pardavinėjo ir dalino juos visiems, kaip kam reikėjo". "Nebuvo tarp jų (pirmųjų krikščionių) nei vieno stokojančio, kadangi, kurie tik turėjo laukus arba namus, pardavę atnešdavo pinigus už tą, ką pardavė, ir dėjo prie apaštalu kojų. Ir buvo kiekvienam dalinama, kiek kuriam reikėjo" (V, 34-35). Kuomet vienas turtingas jaunaitis, pribėgęs prie Kristaus, klausė, ką jis turįs daryt, kad apturėtų amžiną gyvenimą, Kristus jam atsakęs: "Vieno tau truksta: eik, parduok, ką tik turi ir duok neturtėliams ir tu turėsi turtą danguje, ir ateik—sek paskui mane" (X,21).

Tai aiškiai rodo, kokį gyvenimą tuomet skelbė Kristus ir jo mokiniai. Šeimyna butų galėjusi tiktai pasunkint tokį jų gyvenimą (vartotojų komunizmą): ji riša prie nuosavybės; verčia daugiau savo ir savo šeimynos reikalais rupintis; visokių nesupratimų ir vaidų iššaukia. Delto Kristus skelbė, kad jo mokiniai turį visai išsizadėt šeimynos. Pas Lukošių mes skaitome: "Jei kas ateina pas mane ir nepradės nekęsti tėvo savo, ir motinos, ir pačios, ir vaikų, ir brolių, ir seserų, o kartu ir paties savo gyvenimo, tas negali būti mano mokinys" (XIV, 26). Pats Kristus, kaip skaitome evangelijose, taip-pat išsizadėjo savo tėvo, brolių ir seserų. Kad jis turėjo brolių ir seserų, tai matome mes iš Mateušo (XII, 46-50), Lukošiaus (VIII, 19-21) ir Morkaus evangelijų (III, 31-35).

Spyrė juos eiti tuo keliu ir viešpatavusi

tuomet ištvirkimas. Kad "Dievo karaliją" įgijus, reikėjo patiems pakilti ir apsivalyti nuo tų purvų, kuriuose buvo paskendusį vergijos laikais visa visuomenė. Ji tiesiog pute puvo nuo palaido gyvenimo.

Pirmieji krikščionys taip-pat reikalavo bepalybės, kaip ir gyvavusi tuomet žydų komunistų—esėjų sekta. Bet toj sektoj mes matome da ir kitą apsiširdimą: pačių bendrumą. Tai mes matome ir vėliau daugely komunistų sektų: sūtrčiausia bepalybė pas vienus, pačių bendrumas pas kitus. Pas antruosius moterįs teisių daugiau turi. Aiškių to ženklų randame ir tarp pirmųjų krikščionių. Šventas Klemensas Rymietis tiesiog sako, kad apaštalu nutarimu pačios turėjusios but bendros.

Vienam rašte, kuris neteisingai yra laikomas Klemenso raštu, skaitome: "Kai-kurie begėdziai žmonės, dievobaimingumu prisidengę, gyvena kartu su mergomis ir tuo budu pavojus jiems grėsia; arba kartu su jomis vaikščioja keliais ir tyrais, kur yra pilna pavojaus ir kliučių, sląstų ir duobių. Kiti gi su mergomis ir šventomis moterimis valgo ir geria, stalą apgulę, palaidai ir begėdiškai gyvena. Nieko panašaus neturi buti tarp tinkinčiųjų ir juo mažiau tarp tų, kurios sau pasiskyrė netekėt".

Čia kalbama apie pirmuosius krikščionis, ir, matyt, bepalybės šalininkas užsi puola ant bendrų pačių šalininkų.

Patįs apaštalai taip-pat nebuvo visai atsisakę nuo moterų. Juos nuolat lydį įvairios draugės. Prie paties Kristaus buvo labai prisirišusi Magdalena. Povylas tiesiog atsako į priekaištus, jam daromus: "Ar aš ne laisvas?... Ar mums nevalia valgyti ir gerti? Ar mums nevalia turėti sau sankeleivės sesers, per moterį, kaip ir kiti apaštalai ir Viešpaties broliai ir Kėpa darė? Arba ar tik man ir Barnabui nevalia to daryti?" (Pirmašis jo laiškas korintiečiams, IX, 1-5). Nuo vedimo Povylas atsisako. Iš "Apaštalu Darbų" mes

matome, kad jo kelionėse labai didelę rolę lošia tuļa Teklė, apie kurią visas "romanas" ten parašyta. Jai Povylas leido pamokslus sakyti ir dargi krikštyt. Moterų pamokslininkų tuomet ne viena buvo. Povylas tai aiškiai joms leidžia pirmame laiške korintiečiams.

Patįs nuosakų buvo gnostikai, Karpokrato pasekėjai. Jo sunus Epifanas mokina: "Dievo teisingumas viską sutvėrė visiems naudotis. Tik žmonių teisės įvedė mano ir tavo ir tuo budu pagamino pasaulyje vogimą, paleistuvavimą ir kitus nusidėjimus". Jis reikalauja, kad ir pačios butų bendros, kaip ir visi kiti daiktai. Bet ir tarp gnostikų vieni buvo už bepatybę, kiti—už bendras pačias.

VĖLESNIS KRIKŠČIONIŲ MOTERŲ LIKIMAS.

Vienok pas apaštalus mes randame ir tokių vietų, kur visai kitaip kalbama apie šeimyną, vedimą ir moterų teises. Apskritai imant, visas vadinamasis Šventraštis pilnas prieštaravimų. Tai galima tik tuo budu išaiškinti, kad jis buvo rašytas įvairių žmonių ir įvairiu laiku. Paskui įvairių perrašinėtojų "taisytojų", kraipytas.

Nė viena tariamoji apaštalų evangelija nebuvo jų pačių parašyta. Kaip kritika rodo, anksčiausia buvus parašyta Morkaus evangelija, bet ir ji ne anksčiau, kaip 50 metų po Kristaus mirties. Paskui eina Lukošiaus evangelija, Mateušo ir, antgalo, Jono, kuri buvo parašyta antrojo šimtmečio viduryj. Ir juo vėliau buvo kuri parašyta, juo daugiau joje stebuklų. Taip-pat labai abejotina, ar bent vienas Povylo laiškas jo paties parašytas. Kai-kuriuos jų griežtai atmeta kritika; kituose, be abejonės, yra daug vietų vėliau įdėtų: vėlesniems rašytojams ir perrašinėtojams netiko pirmųjų krikščionių komunizmas ir jų pažiūrės į šeimyną. Ir pirmiau jau patįs apaštalai, galbut, ne visi vienodai rišo šeimynos klausimą.

Povylo laiške korintiečiams mes skaitome: "O ką jūs man rašėte, tai gera visiškai nepaliesti moteriškės. Bet, kad išvengus palaidumo, kiekvienas teturi savo moterį ir kiekviena teturi savo vyrą..." "Vedimas—žemasis stovis; vesti—gera, nevesti da geriau". "Dvasia vaduokitės ir jūs nepildysite kuno geidulių, kadangi kunas yra priešingas dvasiai, o dvasia—priešinga kunui".

Ir vėliau tą patį skelbia visi bažnyčios tėvai. Moteriškė, krikščionių mokslu, netyra; ji suvedžiotoja, atnešusi nusidėjimą ir prapuldziusi vyrą. Vedimas—tai tik neišvengiamas piktas. Šv.

Tertulionas šaukė: "Moteriške, tu turi visuomet liudnumo pilna ir apdriskusi vaikščiot, pilnomis gailėsčio ašarų akimis, kad priverstum užmiršti, jog tu žmonių giminę prapuldei. Moteriške, tu pragaro vartai... Reikia rinktis nevedimą, kad ir žmonių giminė išnyktų". Šv. Jeronimas sakė: "Vedimas—visuomet nusidėjimas"; Origenas: "Vedimas—tai netikęs, netyras dalykas, priemonė žemiems geiduliams patenkinti". Augustinas mokina: "Nevedusieji spindės danguje, kaip šviešios žvaigždės, o jų tėvai (pagimdžiusieji juos) bus, kaip tamsios žvaigždės". Ir daugybė panašių išsireiškimų da galima butų paduoti.

Tai, kaip aš augščiau minėjau, buvo protestas prieš begalo palaidą gyvenimą. Bet delko protestuojama tiktai prieš moteris? delko ji viso ko kaltininkė darosi? Nejaugi vyrai tuomet labiau susiturėdavo? Anaip tol ne. Protestuojama prieš moteris, nes moteriškė jau tuomet buvo visai pavergta. Vyras viešpatavo. Pati buvo jo nuosavybė, kaip ir bent-koks kitas daiktas. Delto tai da į apaštalo Petro lupas dedami tokie žodžiai: "Moters, klausykite savo vyrų"! Povylas rašo Efeso krikščionims: "Vyras yra moteries galva, kaip ir Kristus—bažnyčios galva". "Moters, klausykite savo vyrų, kaip viešpačių, nes vyras—tai žmonos perdėtinis... Kaip bažnyčia klauso Kristaus, taip žmonos turi visame klausyt savo vyrų" (laiškas į Efesą, V, 22-27). Laiške korintiečiams (XI, 7-9) Povylas sako: "Bet vyras neturi galvos apsidengti, nes jis yra Dievo paveikslas ir garbė; o moteriškė yra vyro garbė. Nes ne vyras nuo moteriškės, bet moteriškė nuo vyro. Ir ne vyras sutvertas moteriškei, bet moteriškė vyrui".

Bažnyčios tėvas Tamošius Akvinietis (1227-1274 m.) sako: "Moteriškė—tai greitai augą pelai. Ji—nevisas žmogus. Josios kunas tiktai delto greičiau subręsta, kad jis mažesnės vertės ir kad juo mažiau rupinasi prigimimas". "Moters gimsta, kad amžinai jos butų laikomos savo pono ir mokintojo junge, kadangi prigimimas visomis pusėmis davė vyrui pirmenybę ir paskyrė jį viešpačiu".

Delto visai nenuostabu, kad šeštam šimtmetį po Kristaus Makono susirinkimas karštai ginčijosi del to, ar moters turi dušią, ar ne. Ir tik vienu balsu pasirodė daugiau tų krikščionių bažnyčios tėvų, kurie pripažino jai dušią. Teisybė, vėliau buvo įvestas Marijos garbinimas, bet tai buvo ne kas kita, kaip tik stabmeldžių dievių garbinimo atnaujinimas, kuris giliai šaknis buvo įleidęs tarp žmonių. Įdomu, kad nekaltas jos

“prasidėjimas” buvo pripažintas tik 1854 m., kuomet jau moters buvo pradėjusios liuosuotis iš vyrų vergijos. Negalima abejoti, kad tą vergiją pašventino ir da labiau sustiprino katalikų ir apskritai krikščionių bažnyčia, norint kiti tikėjimai tą patį daro: jie visuomet šventina tai, kas gyvenime viešpatauja, ir paskui kuoilgiausia stengiasi tai laikyti. Jie kuodidžiausi atžagareiviai. Taip šventino ji baudžiavą, dabar šventina kapitalizmo vergiją, toliau šventis, galbut, ką kita.

Taip buvo ir su moterimis. Seniau bažnyčia labiausia stengėsi jas vyro vergijoj ir tamsybėj laikyti. Vistiek, koks tas vyras bus, kad-ir didžiausias mulkis,—ji turi jo klausyt, jis jos viešpats. Ilgai bažnyčia priešinosi visokiais budais ir moterų mokslui. Povylo laiškuose aiškiai yra pasakyta: “Tegul moteriškė tylėdama ir nusizėminusi mokinasi, o mokinti jai neleidžiu, nė kad ji vyro ponu butų; ji turi tylėti” (pirmas laiškas Timotiejui, II, 11). Taip, ji turi tik tylėti ir nusizėminus vilkti savo kryželį.

Dargi bažnyčioj jos seniau neturėjo lygių teisių su vyrais. Povylas rašo korintiečiams (XIV, 34-35): “Jūsų moters bažnyčiose tegul tyli, kadangi joms nėra leista kalbėt, o klausyt, kaip ir įstitymas sako. Jeigu gi jos nori ko-nors išmukt, tegul namieje klausia apie tai savo vyrų, kadangi nepritinka moteriai kalbėt bažnyčioj”.

Kristaus ir pirmųjų apaštalų laikais mes matėme ką kita. Aišku, kad šitie priedai vėliau padaryti. Taip-pat jokio abejojimo nebėr, kad tariamasis Povylo laiškas Timotiejui ne jo rašytas.

Taip persimainė ilgainui krikščionių moterų padėjimas. Krikščionių tikyba pasidarė nebe vienų tik beturčių tikyba, o ir turtingųjų; ketvirtojo šimtmečio pradžioj ji galutinai pavirto viešpataujančių sluogsnų ir valstybės tikyba. Tuomet turėjo persimainyt ir jos turinys, ir pažiūros į moterį. Iš beturčių—meilės ir brolybės—tikybos ji pavirto trutingųjų—išnaudotojų—tikyba. Greitai ji pasidarė įrankiu beturčiams savo rankose laikyti ir kartu įrankiu moterų vergiją paturėti, nes vyrai visur viešpatavo. Moteries nuo vyro atsiskyrimą ji visai buvo uždraudusi. Tik turtingiesiems, kunigaikščiams ir karaliams tai buvo galima. Nežiurint to, moters ikišiol da tebėra stipriausias bažnyčios ir kunigijos ramstis, nes da giliai sėdi jose vergijos liekanos. Ji da tik pradeda liuosuotis.

V. Kapsukas.

Gimdymo kontrolės klausimu

Amerikos moteris, su Mrs. M. Sanger pryšakyje, nesiliauja kovojusios už gimdymo kontroliavimo teisę. Jos įsteigė daugybę lygų, ratelių ir kitokių organizacijų tam tikslui po visą Ameriką. Kaip kur bando atidaryti tam tikras klynikas, arba patarimo vietas, pavyzdžiui, Brooklyne, kur duodama patarimai, kaip išvengti perdidelės, negeistinos šeimynos. Tas viskas daroma, kad padėjus darbininkėms moterims, nes turtuolėms visokios žinios netik prieinamos, bet ir nedraudžiamos. Suprantama, kaip tik suseka valdzios šnipai tokias klinikas, tuoj ir uždaro, o jų vedėjas į kalėjimą sukemša. Bet tas menkai ką jiems gelbsti, nes toji kova, tas judėjimas kasdien apima vis didesnius plotus.

Kad pasekmingiau varyti tą darbą, moteris įsteigė net savo mėnesinį laikraštį “Birth Control Review”, tam klausimui gvildenti. Pirmas to laikraščio numeris jau pasirodė vasario mėnesyje šių metų. Laikraštis gauna gyvas. Jame telpa keletas laiškų nuo varguolių moterų, kurios su ašaromis maldauja, kad kaip-nors joms suteikus tų žinių, kaip išvengus nelaukiamos šeimynos.

Be to, laikraštį yra keletas rimtų straipsnių, kurie gvildena tą klausimą fiziologiniu ir visuomeniniu žvilgsniu (kaip tai atsiliepia į sveikatą ir visuomenę). Toliaus mes pasistengsime paduoti vertime vieną kitą straipsnį ir “Mot. Bal.” skaitytojoms.

Mes patariame lietuvėms moterims, kurios tik supranta anglų kalbą, ar bent turi kad kas joms paskaitytų, užsirašyti tą laikraštį. Užsirašydamos jūs netik kad įgysite platesnių žinių apie minimą judėjimą, bėt kartu ir aktyvai prisidėsite prie to darbo, paremdamos jį pinigais.

Laikraščio prenumerata metams 1 dol. Money orderį ar čekį išrašykite vardu išdininkės Elizabeth Stuyvesant, o laišką adresuokite “Birth Control Review”, 104 Fith Ave., New York, N.Y.

Rašykite trumpai ir aiškiai. Stampomis pinigų nesiųskite nei vieno cento.

Norėdamos gaut pavieniais numeriais, pasiųskite 15c už ekzemplierį arba, jei yra progos praplatinti tarp vietos moterų, pasiųskit \$1.00 už 10 ekzemplierių.

A. P.

Mes dedame šitas žinias, nes esame priešingos gimdymo kontrolės persekiojimui įstatymų keliu. Vienok, kaip jau buvo rašyta praėjusiame numeryje, mes visiškai nemanome, kad gimdymo

kontrolės pagalba galėtų įgyt sau išganymą darbininkų klesa. Mes dargi bijomės, kad pradėjus ją plačiau vartot labiau susipratusioms darbininkėms, sumažės geriau išauklėtų, šviesesnių darbininkų skaičius, ir mūsų darbas neis sparčiau į prieką: vis reikės mums eiti tuomet prie tamsių darbininkų...“ Antra, gimdymą kontroliuojant, reikia labai apsižiūrėt, kokios priemonės tam vartojamos, nes tankiai tos priemonės, už pinigą suteikiamos visokių apgavikių ar apgavikų, visiškai sveikatą suėda; santykiai tarp vyro ir moteris tuomet labai pablogėja... Taigi, atsargios bukite tas priemones vartodamos!

Da apie viešbučių darbininkes

“Mot. Balso” N 2 draugė M. Z. B. trumpai, bet gana aiškiai praneša apie viešbučių darbininkų padėjimą. Vienok ten nėra paminėtas vienas dalykas, del kurio labai daug turi nukęsti viešbučių darbininkės nuo nutukusių svečių, kurie prispyrę veda merginas ant slidaus kelio. Aš vos tik vieną mėnesį išbuvaui vienam New Yorko hotely ir iš to trumpo laiko man paaiškėjo, kad merginos niekad negali kiek pinigų susitaupyti, antra, kad nuo nešvaraus ir sunkaus darbo ne tik reumatizmą gali gauti, bet ir kitokių ligų; trečia, baisiai sunku ten apsisaugot nepakliuvus į įvairias pinkles. Man išrodė, kad ten visas oras lyg prostitucija dvokia. Kur tik nueisi, kur pasisuksi, visur tau pinklės taisomos. Tamsūs, ištvirkę tarnai greičiau parodo savo gyvuliškus palinkimus ir nuo jų lengviau apsisaugot. Bet kuomet tokioms merginoms tenka susitikt su storkakliais gudriais ir turtingais ponais,—taip, rodos, aš ir matau, kaip jie šliaužioja aplink nuvargusių darbininkų veidą. Tankiai atsitinka taip, kad, negalėdami perkalbėt merginos maloniais žodžiais, pradėda siulyti pinigus ir derėtis, kaip pirklys, Lietuvoj veršį pirkdamas: kelia po penkis, dešimtį ir net dvidešimtį dolerių. Tokiam atsitikime man pritrūkdavo kantrybės ir aš, drebdama iš piktumo, tardavau pati sau: “Apliet žibalu tą hotelį ir sudegint su visais tais ponais ir jų pinigais!”... Taip tie ponai, perteklių gyvendami, išveda vargdienes mergaites iš doros kelio ir varu varo į prostituciją. O paskui tie patį paleistuviai jas niekina, apie dorą kalbą!

K. S. Lietuvaitė.

APŽVALGA

KARAS ARTINASI.

Iš paskutinių žinių mes matome, kad karo šmėkla vis artyn eina: jau atstovų butas (403 prieš 13) sutiko leisti prezidentui laivus ginkluoti. O laivų apginklavimas tai jau reiškia karo pradžią. Kuomet šitas numeris pasieks skaitytojas, gal jau jis bus pradėtas. Bet del to neturi persimainyti mūsų pažiuros. Karui iškilus mes turime kovot, kad jis kuogreičiausia būtų pabaigtas ir vesti ataką prieš visą dabartinį surėdymą, kuris karus gimdo.

BADO RIAUŠĖS.

Jau draugės žino apie tas bado riaušes, kurios buvo New Yorke, Philadelphijoj ir kituose miestuose. Kas sukėlė tas vargo užuitas, jokioms draugijoms nepriklausančias moteris ir motinas? Kas išvedė jas į gatvę? Kas tukstančiais į mitingus varo? Tas pats, kas moterų darbininkų minias kelia Vokietijoj, Rusijoj ir kitose kariaujančiose valstybėse. Čia da nėra karo, vienok jau nė bulvės, nė svogunai ir daugelis kitų reikalingiausių maisto produktų nebeįperkami. Jau tik pažiūrėt į juos galima. Puvėsiais reikia misti. Del maisto blogumo ligos platinasi, ypatingai vaikų ligos. O mums kala visokie “doras mokintojai”, kad mes turime juos gimdyt, kaip mašina. Gimdyt didžiausiuose sopuliuose ir laidot ašarose! Duokit mums žmoniškas gyvenimo sąlygas, tada mes gimdysim. O dabar ką daro ta geroji valdžia su mumis? Ji rupinasi tik kapitalistų kišenėmis; ji tik paturi visokių sukčių, spekuliantų trustus; ji augina militarizmą, kuris išsunks paskutinius syvus iš mūsų; ji rengia mums skerdynę, kad iš jos da daugiau prisiplėšt galėtų godieji kapitalistai. Ir tas militarizmas su naujų mokesčių našta, ir tos skerdynės da didesnę brangumo našta mums neša. Delto, protestuodamos ir kovodamos prieš brangumą, mes turime protestuot ir kovot ir prieš turtų viešpatavimą, ir prieš militarizmą, ir prieš karingąją imperialistinę plėšrausiaus kapitalo politiką. Mes turime rodyti, kad tik socializmo tvarkoj galime rasti sau išganymą, — ir prie jos turime eiti, del jos kovoti. Mūsų priimamos protesto rezoliucijos turi buti aiškios, nuo pradžios iki galo išturėtos, be jokių garbinimų to kapitalo klapčiuko Wilsono, kuris nori pasirodyt taikos apaštalu, o ištikrųjų skerdynes mums taiso; be jokių garbinimų ir šios neva

laisvos šalies, kurioje kasdien pilasi nekaltas darbininkų kraujas ir ašaros, kurioje besotis kapitalas da žiauriau elgiasi su darbininkais, kaip kituose kraštuose. Protestuodamos mes turime nesibijot pasisakyti, kas mes esame. Jei tiek da drąsos pas mus nėra, tai geriau visai neprotestuoti: už svetimų pečių pasislėpus protestuoti arba špygą kišenių rodyti—tai yra nevertas susipratusių darbininkų ir darbininkų darbas.

KOVA PRIEŠ BRANGUMĄ.

“Kovos” N 9 rašo, kad, kur yra darbininkų ir darbininkų kova, ten turi būti ir mūsų draugės ir draugai. “Vienok turime nepasiduoti gaivalinei judėjimo bangai; neturime eiti ir daužyt parduvėjų, deginti produktų, nes, tuo keliu eidamos, nieko neatsieksit. Užtat visuomet turime eiti į protestuojančias minias, turime aiškinti slėgiančio pikto priežastis ir koku būdu jis galima pašalinti, turime šaukti prie organizacijos, prie švietimosi... Kapitalistų spauda jau vėl pradėjo rašyti apie brangumą; valdžia vėl pradeda apie komisijas brangumo tyrinėjimui kalbėti. Kainos po truputį pradeda pulti. Miestų valdžia kai-kur jau priversta buvo eiti žmonėms į pagalbą: pirkti produktus ir pardavinėti savo kaina. Tai tų protestų riausių vaisius. Bet tegul tik nutils moters nesusiorganizavusios, ir vėl viskas sugrįš į senąsias vėžes. Delto reikia nuolat budėti, reikia organizuotis”.

Darbininkų gospadinių draugijos.

“Lietuvėms mes partatume organizuoti gospadinių draugijas, kurios rupintųsi maisto brangumo klausimais ir prisidėtų prie bendros kovos prieš brangumą. Liet. Mot. Progr. Su-mo kuopos turėtų, apsvarsčiusios šitą dalyką, steigti tokias draugijas ir traukti į jas kuodaugiausią moterų”.

Mes pritariame tam, kad reikėtų šaukti kuoplačiausi moterų mitingai, leisti juose pačioms moterims išpasakoti savo vargus, o paskui nuodugnai ir suprantamai išaiškinti, iš ko tas viskas kyla ir kaip tai pašalinti. Jei negalima butų gauti tinkamų kalbėtojų, paskaitos butų galima daryt.

KAS JOMS RUPĪ?

Kokie klausimai šiandien labiausia rupi moterims darbininkėms? Žinoma, brangumo ir karo klausimai. Ir nenuostabu, kad jais dabar pripildyti visi darbininkų laikraščiai. Visur karšta kova eina, iš visur protestai lekia. Bet veltui ieškotum tos kovos atbalsio klerikalų ir tautininkų laikraščiuose. Jiems tai nesvarbu, jiems rupi savo arti-

mi reikalai: Kazimiero vienuolynas, davatkų auklėjimas, klerikalų galybės stiprinimas Lietuvoj, tautinių bankų steigimas ir tolygūs dalykai. Ir klerikalų “Moterų Dirva” taip-pat nē žodžio neprasioja apie kovą prieš brangumą ir karą. Tai geriausia rodo, kokia ji darbininkų draugė, kaip jai rupi jų reikalai.

BROOKLYNO PROTESTAS PRIEŠ BRANGUMĄ.

L. M. P. S. 1 kp. Brooklyn, N. Y., vasario 27 d. buvo surengusi didelės prakalbas prieš maisto pabrangimą. Kalbėjo K. Petrikenė, vienas anglas vyras, O Budveičiūtė, L. Pruseika; kadangi buvo ir žydų svetainė, tai ir žydiškai kalbėjo Mendelienė. Žmonių prisirinko daugiau kai aštuoni šimtai ir visi ramiai klausėsi. Daugiausia buvo moterų, kurios gal pirmą kartą buvo atėjusios į prakalbas. Po prakalbų vienbalsiai likosi priimta rezoliucija, kurioje reikalaujama, kad butų sustabdyta maisto gabenimas į Europą, kad miestas įsteigtų marketus, kur butų parduodama produktai be pelno, kad valdžia konfiskuotų sandėlius maisto ir tt. L. M. P. S. 1 kp. nutarė surengt kovo 3 d. demonstraciją protestui prieš maisto pabrangimą ir išrinko komisiją, kuri susižinos su kitataučių draugijomis, kad bendrai veikus šiame momente. Tai geras pavyzdys kitų miestų moterims.

K.

PRIMINIMAS DELEGATĖMS.

Ką veikia delegatės buvusio suvažiavimo? Nors visos laukėm suvažiavimo, rengėmės į jį, o pabaigusios suvažiavimą tikėjomės, kad išsiskirstę visos dirbsime da didesne energija, bet... išsiskirstėm ir pas daugelį viskas dingo. Nesigirdi daugelio mūsų buvusių delegačių veikimo. Nors per suvažiavimą tiek daug visos kalbėjome apie “Moterų Balso” gerinimą, apie vaikų draugijelių kurimą, o dabar neskaitant 11 kp., Philadelphia, Pa., daugiau nieko nesigirdi, nē nesimato. Nejaugi lauksime kito suvažiavimo, paskui vėl susirinkusios daug kalbėsime, bēt neveiksime?! Proletarė.

AUKOS “MOTERŲ BALSO” FONDUI.

Liet. Dukt. Dr-ja, Lewiston, Me.	\$5.00
V. Čiudinienė, Minersville, Pa.	1.00
J. Daubaras, New Kensington, Pa.	1.00
A. Kiedis	1.00
Viso	\$8.00

Visiems aukautojams nuoširdžiai ačiū.

K. Baltrunytė, “M. B.” Adm.

KORESPONDENCIJOS

MONTELLO, MASS.

Unijos naudingumas.

Jau buvo rašyta "Moteryų Balso" N 4 apie darbininkių skriaudas ir jų išnaudojimą, pakol nebuvo jos susiorganizavusios į uniją ir neturėjo vienybės tarp savęs; tada tai Brockton Heel kompanija lošė sukčių rolę. Bet dabar visai kas kita toj pačioj dirbtuvėj įvyko: už padarytus nuostolius (damage) neberekalauja atlyginimo nuo darbininkių; vietoj \$10, jau \$13 į savaitę; žodžiu saktant, darbininkės pagerino savo buvį, vientik įsirašydamos į uniją. Neprošali bus paminėjus ir apie tas, kurios buvo priešingos tam sumanymui. Kada įvyko pagerinimas dirbtuvėj, tai brangiosios sesutės, paimdamos tą \$13, linksmai nusišypsojo, tarytum saldų bučkį gavusios, bet kad reikėjo organizuotis, tai jų veidai atrodė, kaip sena bulbelė. Matot, sesutės, kur susipratimas, ten ir pagerinimas įvyko.

W. L. Douglas kompanijos darbininkės taipgi bando pagerinti savo buvį, organizuodamosi į uniją. Berods, randasi trys kurpių dirbtuvės W. L. Douglas, kurios priklauso unijai, ir darbininkai uždirba dideles algas; bet tos pačios kompanijos yra Heel Co., kuri neturi nieko bendra su unija, ir skriaudžia darbininkes tiek, kiek jinai gali. Mokestis buna nuo dienų; mokama yra po \$1.00 į dieną; turi dirbti 9 val., ir su tokia maža alga reik prasimaitinti ir apsirengti. Didelis skurdas randasi tarp tokių darbininkių, bet vis pas jas nėra tikro susipratimo, kad kovoti už geresnį buvį. Kame priežastis, draugės, kad jus, tylite ir nematote, kaip tos pačios kompanijos darbininkai uždirba sau daug didesnę algą, priguledami unijai; ir paimkit pavyzdį iš Brockton Heel Co. darbininkių, kurios sau laimėjo buvio pagerinimą vien tik ačiu įsirašymui į uniją. Brangios sesutės, paduokit ranką viena antrai ir laikykitės sutartyje. Tada jūsų pergalė bus tikra.

Montellos Laisvamanė.

FITCHBURG, MASS.

Vasario 10 d. Liet. Mot. Progr. Sus. 34 kuopa surengė pirmus šokius. Žmonių atsilankė nelabai daug: mat, tą dieną buvo didelis šaltis ir kuopa nedaug telaimėjo.

Vasario 11 d. buvo pirmos prakalbos L. M. P. S. 34 kuopos. Kalbėjo drg. J. B. Smelstorius.

Pirmiausia kalbėjo apie senovės moterų gyvenimą ir plačiai nurodė apie dabartinį jų gyvenimą, kaip moterims yra reikalinga šviesa ir organizacija. Prie L. M. P. S. 34 kp. prisirašė 6 naujos narės.

Antra tema kalbėjo apie Amerikos kapitalistus ir nurodė, delko jie nori, kad ši šalis eitų kariauti su Vokietija.

Žmonių buvo susirinkę gana daug, ir visi likosi pilnai užganėdinti drg. J. B. Smelstoriaus prakalba. Prakalbų gale vienbalsiai priimta protesto rezoliucija prieš karą Amerikos su Vokietija. Aukų lėšoms padengti surinkta \$3.44.

O. Adomaičiūtė.

BINGHAMTON, N. Y.

Sausio 20 d. L. M. P. S. 23 kuopos buvo pasilinksminimo vakaras. Publikos atsilankė nevisai mažai. Kaip girdėjau, pelno liko \$13.23. Musų draugės darbuojasi. Nutarė statyt scenoje vieno veiksmo komediją "Amerikoniškos vestuvės". Ta komedija bus sulošta LSS. 33 kuopos Dramatinio Ratelio aktorių.

Vasario 1 d. L. M. P. S. 23 kuopos laikytam pusmetiniam susirinkime išrinkta naujos viršinininkės 1917 metams: organizatorė O. Palilionienė, susinešimų sekretorė H. Žukienė, finansų sekr. O. Depšienė, išdininkė T. Chiževskienė. Literatūros agentai: O. Šimoliuniūtė ir B. Zmitriūtė. Linkiu gero pasisekimo naujoms viršinininkėms, kad jūsų darbas daug naudotų atneštų visuomenės labui. Darbuokimės, draugės! Rutų Šakelė.

MONESSEN, PA.

Sausio 14 d. buvo pirmas susirinkimas L. M. P. S. 39 kuopos pas draugę M. Vencloviene. Susirinkimą atidarė E. Stočkienė. Pirmiausia perskaityti laiškai, kuriuos gavome tą dieną. Pasirodė, kad ir mūsų vyrai nemažai pritaria mums. Laiškas buvo nuo Fr. Pėzos su linkėjimais ir dovana—knyga užrašams vertės \$1.50; antras laiškas nuo draugo K. Kuprio su dovana ir linkėjimais—knyga vertės 50c ir viena dolerį; J. Pakalnis per A. Stočkienę prisiuntė 50c. Išviso aukų gavome dvi knygi vertės \$2.00 ir pinigų \$1.50. L. M. P. S. 39 kp. vardu tariau ačiu aukotojams ir rėmėjams. Linkiu naujai kuopai gero pasisekimo.

E. J. S.

PITTSBURGH, PA.

Iš L. M. P. S. 21 kuopos veikimo.

Gruodžio 24 d. praėjusių metų buvo kuopos parengtos prakalbos. Kalbėjo A. Bulota, Bulotienės ir Žemaitė.

Gruodžio 30 d. kuopa parengė vaidinimą, kuris puikiai iš visų atžvilgių pavyko. Publika likosi užganėdinta ir da liksią keletas dolerių kuopai pelno.

Dabar kuopa rengia diskusijas tema: "Ar vyras varžo moterei laisvę, ar ne?" Diskusijose galės dalyvauti visi.

V. P. M.

CLEVELAND, OHIO.

Kuopos veikimas.

24 kuopos laikytame susirinkime vasario 11

d. nutarta sulošti du veikalų: "Karo nuotakos" ir "Žingsnis prie šviesos". Gauta gabūs aktoriai — gal pavyks gerai atlikt. Kai-kuriuos užkandžius vakarui nutarta namie priruošti. Taip-pat nutarta rengtis prie prakalbų. Nutarta kreiptis prie moterų kalbėtojų; bet jeigu negaus, tai kviesti vyrų. Nutarta taip-pat surengt paskaitos moterų klausimu. Gal atsiras priešininkų, tai galės duot klausimų. Kai-kurie draugai apsiėmė mums padėt. Linksma, kad mes turime nemažai pritarėjų, nors yra ir priešininkų. **Buvusi susirinkime.**

ŠEIMYNINKIŲ SKYRIUS

SPONGE CAKE.

Paimk 7 kiaušinius (baltynius), 5 trynius, 1 puoduką miltų išsijotų 5 sykius, $\frac{1}{4}$ mažo šaukštuko "cream of tartar", 1 mažą šaukštuką orandžio ekstrakto ir biskį druskos. Išplak baltynius pirmiausia labai gerai, įdėk kremą, orandžio ekstraktą, druską ir cukrų, o paskui išplak kiaušinio trynius ir supilk į baltynius ir miltus; išmaišyk palengva šaukštu ir supilk į tam tikrą kepamą blėtą. Kepk apie 30 arba 40 minutų. Reikia labai prižiūrēt pečiaus karštis.

Paimk 2 puoduku cukraus, 2 kiaušinio baltynius, $\frac{3}{4}$ puoduko vandens. Vandeni ir cukrų sudėk į puoduką ir virk. Verdant maišyk šakute ir žiurėk, kada siulas drieksis nuo šakutės, tai bus gana išvirę. Tada išplak kiaušinius labai dručiai, ir pilk povaliai į tą išvirtą cukrų. Sumaišyk viską, o kaip atšals, tai uždėk ant kekso.

A. M. P.

RAZINKŲ PAJUS.

Paimk 1 puoduką cukraus, $1\frac{1}{2}$ puoduko razinkų, 1 didelį šaukštą miltų, 1 kiaušini, 1 puoduką verdančio vandens, vienos citrinos sultis, sutarkuotos žievės mažą žiupsniuką ir druskos. Sumaišyk cukrų ir kiaušini, tada įmaišyk miltus, druską ir citrinos sultis be žievės; antgalo įmaišyk verdantį vandenį ir razinkas, kurios turi būti gerai nuplautos šiltame vandenyje ir sukaptos. Sudėk viską į dubeltavą puodą ir virk gerai apie 3 minutes. padaryk paprastą pajaus tešlą, uždėk ant blekių ir pilk razinkų mišinį. Tada uždėk viršutinę plūtą ir kepk karštame pečių 20 minučių.

L. V.

KAIP IŠVALYT DRABUŽIUS.

Glycerino 1 ounce, sulphuris acid 1 ounce, methyl alcoholaus 1 ounce, aqua ammonica 4 ounce, castile soup 1 ounce ir 2 kvortos čysto vandens—sumaišyk viską gerai ir tada galima var-tot, kada reik.

KAIP SIŪSTI KVIETKAS.

Kvietkas su kotukais galima siūsti į ilgą ke-lionę pačtu ir pribus į tą vietą sveikos, jei prieš siuntimą kotukai bus įdėti į mažytį šmotuką žalios bulvės. Ta materija iš bulvės, kuria aplipina kotukus, užlaiko kvietkas gyvas ir gražias.

Maziukė Bobukė.

BULVINIS KUGELIS.

Sutarkuok 8 svarus bulvių ir supilk ant tam tikro skylėto bliudo, padėjus po apačia čystą bliudą. Laikyk 15 minutų, kad visas brudnas vanduo nuo tarkuotų bulvių nubėgtų. Paskui nupilk tą juodą vandenį iš apatinio bliudo, palik-dama ant dugno krakmolą. Suversk sutarkuotas budves ant krakmolo ir gerai išmaišyk. Paimk pusę svaro taukų ir stiklą pieno, karštai užvirinto, pilk ant sutarkuotų bulvių ir maišyk; įdėk du dideliu šaukštu druskos ir pilną stiklą miltų. Vi-ską sudėjus gerai išmaišyk ir, ištaukavus tam tikrą blėtą arba puodelį, suversk tą tešlą ir kepk karš-tam pečių dvi valandi. Kepant reikia pažiūrēt kelis kartus ir apsukti blėtą ar puodą, kad lygiai visi kraštai keptų. Labai gerai į tešlą įmaišyt du kiaušiniu, bet galima ir be to apsieit. Valgo-mas kugelis pietums arba vakarienei. **Vargšė.**

L. M. P. S. Reikalai

"MOT. BALSO" REDAKTORĖ.

"Moterų Balso" redaktorei padavus rezignaciją, Pild. Kom-tas į redaktorės vietą nominavo šias drauges: J. Benesevičiūtę ir M. M. Račiūtę-Herman. Kadangi abi draugės nepriėmė nominacijos, tai draugė K. Petrikenė apsiima redaguoti dar toliaus, tai yra kol bus išrinkta nauja redaktorė į jos vietą.

Pild. Kom. sekr. A. J-čienė.

INEŠIMAS REFERENDUMUI.

L. M. P. S. 1-ma kuopa, Brooklyn, N. Y., savo laikytame susirinkime 1 d. vasario 1917 m., priešus prie svarstymo Sus-mo reikalų, įneša Sus-mo referendumui, kad, renkant naujas viršininkes į Susivienijimo įstaigas referendumu, būtų duodama laiko bent mėnesis ir pusė apsvarstymui kandidatų kompetentumo (tinkamumo). Dabartine tvarka tai dažniausia kuopos, gavusios balsavimo blankas, nežino nė už kurias balsuoti, ir kurios būtų tinkamos į tas įstaigas.

L. M. P. S. 1-os kp. Komitetas:

Sekr. I. Jakimavičienė, izd. E. Bernotienė, org. Ona Šaltienė.

L. M. P. S. Centro sekr. M. Undžienė.

L. M. P. S. PILD. KOM. TARIMAI.

1. Nutarta dalyvauti kai kurių organizacijų konferencijoj, šaukiamoj LSS. Pild. Komiteto.

2. Kadangi L. M. P. S. konstitucijos jau baigiasi (paskutinis šimtas priduos sekretorei) ir prisieina naujos spausdinti, ir kadangi beaugant organizacijai, įvyko tulos permainos ir tolimesniam tobulam organizacijos augimui dar kai-kurios kitos permainos reiktų įvesti, tai, vietoj spausdinti naują laidą esančių konstitucijų, įnešta, kad pirma būtų peržiūrėta, sutvarkyta ir papildyta L. M. P. S. konstitucija. Tą darbą turėtų atlikti komisija, susidedanti iš trijų narių iš vieno miesto ar apylinkės, paskirtų L. M. P. S. Pild. Kom-to.

Komisija, sutaisius konstitucijos projektą, priduos jį L. M. P. S. antram suvažiavimui, jei jis įvyks 1917 metais, kuris peržiūrėjęs paduos jį visų narių referendumui; arba jei neįvyks suvažiavimas šiais metais, tai paduoti tiesiog visų narių referendumui.

3. Nutarta išspausdinti 1,500 konvertų ir laišku centro sekretorei.

4. Nutarta pasiūsti rezoliuciją prezidentui

Wilsonui, kaipo protestą prieš karą ir tą rezoliuciją nutarta patalpinti "Laisvėj", "New York Call" ir "Moterų Balse".

Už šiuos tarimus balsavo: M. Baltuškiene, O. Budveičiūtė, E. Bekampienė, M. Jukelienė ir A. Jurevičienė, išskiriant vieną (antrą) tarimą, kur E. Bekampienė įnešė, kad būtų atidėtas prie nepabaigtų reikalų; O. Budveičiūtė tai parėmė.

L. M. P. S. Pild. Kom. sekr. A. Jurevičienė.

Centro sekretorė M. Undžienė.

ADMINISTRATORĖS PRANEŠIMAI.

Draugės ir Draugai, kurios negauna "Moterų Balso", pranešdamos Administracijai, pridukite visuomet savo pilną adresą, nes kitaip sunku surasti, kame priežastis. Tankiai esti, kad agentų parašytų korčiukių negalima gerai išskaityti adresą, tai ir įdedam neteisingai. Bet, kaip pasirodo, daugiausiai kalta yra krasa; tai mes matome Philadelphiaj. Negavę numerio, rašykite Administracijai.

Turbūt mūsų kuopos pamiršo, kad L. M. P. S. A. išleido puikią ir naudingą knygą "Kudikių Priežiura"? Toji taip naudinga ir kiekvienai šeimynai reikalinga knyga stovi skryniuose sukrauta. Kai-kurie pavieniai Draugai ir Draugės ir vos tik kelios kuopos ėmė platinti. Knygos kaina 40c, apdaryta 60c.

Ačiu pasidarbavimui drg. S. Reikausko, Ak-
tone, Ohio, susitvėrė L. M. P. S. 41 kuopa iš 13 narių. Kuopos sekretorė M. Uszciniene, 1210 Getz St.

Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Mrs. K. Petrick. Manager Miss. K. A. Baltrunas. Subscription: \$1.00 a year; six months 55c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

Skaitykit "Mot. Balsą". Prenumerata metams \$1, pavieniai num. 10c. Adresas: "Mot. Balsas" 229 N. 6th St. Philadelphia, Pa. Raštus siųskite: Mrs. K. Petrikenė, 327 Pearl St, Brooklyn, N. Y.

"LAISVĖ" Darbo Žmonių Laikraštis

Eina du kartu per savaitę.

Kainuoja metams Amerikoje \$2.50, pu-
sei metų \$1.25. Užrubežij metams \$3.50.

"Laisvė" telpa daug gerų straipsnių,
apysakų ir eilių.

"Laisvė" paduoda naujausias žinias iš
viso pasaulio.

183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

PIRMA
LIETUVIŠKA

APTIIEKA

LAWRENCE IR
APIELINKĖJ

Mediciną Galima Gauti, Kokia Tik Pasaulij Var tojama

**Atkreipkite atydą į šią vaistinyčią, kuri užlaiko viską,
o ypatingai šiuos vaistus**

Gyduolės nuo plaukų slinkimo, sustabdo galvos niežėjimą, išvalo pleiskaną iš galvos, duoda stiprumą plaukams. Gyduolės kaina 50c ir \$1.00. Plaukų stiprintojas 50c ir \$1.00 Shampoo ir plaukų stiprintojas 50c ir \$1.00.

PASIPUOŠIMUI ĮVAIRŪS REIKMENIS: Perfumai po 25c, 50c ir tt. Francuzijos perfumai nuo \$1.50 iki \$5.00; paderiai, miltai ir įvairūs kiti pasipuošimo dalykai.

VARTOKITE LIETUVIŠKAS GYDUOLES:

Puplaiškės dėžukė 25c
Bezdaai, dėžukė 25c
Liepos žiedai, dėžukė 25c
Ramunei, dėžukė 25c
Čemeryčiai, dėžukė 25c
Imbieras, dėžukė 25c
Čobrelei, dėžukė 25c
Iosuklė, dėžukė 25c
Cincibiras, dėžukė 25c
Trukzolės, dėžukė 25c

Gumbazolė, dėžukė 25c
Mėtų, dėžukė 25c
Šalavijų, dėžukė 25c
Cinamonų, dėžukė 25c
Brelukų, dėžukė 25c
Kmyņu, dėžukė 25c
Šafronų, dėžukė 25c
Anizių, dėžukė 25c
Apynių, dėžukė 25c
Kraujo valytojas \$1.00.

ir šimtai įvairių kitokių gydančių žolių galima gauti mūsų Aptiekoje.

(Jatul's) Tab. Tonic Comp. \$1.00, del kraujo ir abelno stiprumo (Jatul's) "In Terra" Bitters Tonic \$1.00. Tas B. T. yra stiprintojas sistemos, nuo įvairių skilvio ligų ir skonį duoda prie valgio. Už 12 bonkų \$9.00, už 6 bonkas \$5.00, už vieną \$1.00.

Vienas iš kasdieninių vaistų: Nuo kosulio gyduolė užaugusiems po 25c, 50c ir \$1.00. Vaikams nuo kosulio 25c ir 50c.

Kokių tik Tamstoms reikia gyduolių, rasite pas mus. Adresuokite:

NATIONAL DRUG CO.
144 ELM ST., LAWRENCE, MASS.